~TALATINIGAN~

ANG KAHULUGAN NG MGA PANG-ISLAMIKONG TERMINO

Â-dhã — Ang anumang uri ng mga nakasasakit na salita o gawaing nagpapahiwatig na siya ay nakahihigit sa iba, o kabilang sa mga maruruming bagay. Mangyari lamang ay tingnan ang karagdagang paliwanag nito sa mga talata 262-264 ng '*Sûratul Baqarah*.'

Ahlul Kitâb — Nagtatangan ng mga Kasulatan, bilang pagkilala, bilang pagpapaalaala at babala sa kanila, tinawag ang mga Hudyo at mga Kristiyano sa Dakilang Qur'ân na mga '*Ahlul Kitâb*' – "*O kayo na nagtatangan ng mga naunang Kasulatan.*"

Al-`Âlamîn — Mga tao, mga '*Jinn*' at ang lahat ng mga nilalang.

(ﷺ) — '`*Alayhis Salâm*' o '`*Alayhas Salâm*' – mga salitang binibigkas pagkatapos banggitin ang sinumang Propeta ng Allâh bilang pagbibigay-galang, na ang ibig sabihin ay: "*Nawa'y pagkalooban siya ng Allâh ng kaligtasan sa bawa't kasamaan, paninirang-puri o di-kaganapan.*"

Âmeen — Dinggin mo, O Allâh ang aming panalangin.

*`Arafat* — '`*Arafat*' o '`*Arafah*' – Isang kilalang lugar na malapit sa Makkah na kung saan ang lahat ng mga '*Hujaj*' o nagsasagawa ng '*Hajj*' ay karapat-dapat na manatili roon sa ika-9 ng '*Dhul Hijjah*.'

`Arsh — Isinaling Trono, ito ang pinakamalaki, pinakamalawak at pinakadakilang nilikha ng Allâh. Ang daigdig na ating kinalalagyan at ang buong kalawakan o sandaigdigan ay napakaliit lamang na bagay sa paningin ng Allâh (ﷻ). At ang mga kalangitan ay titiklupin na parang isang papel lamang, na ang lahat ng ito ay magiging kasingliit lamang ng isang singsing sa napakalawak na disyerto o bakanteng lupa kung ihahambing ang mga ito sa isang nilikha ng Allâh na tinatawag na '*Kursi*,' at gayundin kapag pinagsama-sama ang lahat ng ito (daigdig, mga kalangitan at ang mga nasa pagitan ng mga ito, pati ang '*Kursi*')

at ihambing sa '`*Arsh*' ng Allâh (ﷻ), ay magiging katulad lamang ng isang singsing sa napakalawak na disyerto o bakanteng lupa. Batay sa sinabi ng Allâh: "…*Ang buong daigdig sa Kabilang-Buhay ay nasa ilalim lamang ng pagtatangan ng Kanyang Kamay, at ang mga kalangitan ay ititiklop* (*o irorolyo*) *sa Kanyang Kanang Kamay...*" (**Qur'ân, Sûrat Az-Zumar, 39:67**); Sinabi pa rin ni Propeta Muhammad (ﷺ): "*Ang mga pitong kalangitan kung ihahambing sa* '*Kursi*' *ay hindi hihigit kaysa sa isang singsing sa liit, na inihagis sa pagkalawak-lawak na bakanteng lupa, at ang pagkakatulad ng* '`*Arsh*' *ay pagkalawak-lawak na bakanteng lupa kung ihahambing sa* '*Kursi*' *na magiging katulad lamang ito ng singsing sa liit*." [Naitala sa '***Kitâb Al-`Arsh***, ni '***Al-Bayhaqi***,' sa '***Al-Asma` was Sifat***,' ni '***Ibn Jareer***' at ng mga iba pa. Ito ay '***Saheeh***' kapag pinagsama-samang lahat ang mga '***Isnâd***' nito.]; Sinabi ng Sugo ng Allâh, Muhammad (ﷺ), batay sa pagkakasalin ng kahulugan: "*Pinagkalooban ako ng Allâh* (ﷻ) *ng kapahintulutan na makipag-usap sa isa sa mga Anghel na may pasan-pasan ng* '`*Arsh ng Allâh* (ﷻ), *sa pagitan ng kanilang mga taynga at ng kanilang mga balikat ay pitong daang taon na paglalakbay*." [Naitala sa Aklat na nalikom na '***Sunan Abi Dawood***,' 3/895, bilang 3953].

Asbât — '*Al-Asbât*' – Sila ang mga Propetang ipinadala sa labindalawang Angkan ni Isrâ`îl mula sa mga anak ni Ya'qûb (Jacob عليه السلام).

Âyât o *Âyah* — Mga katibayan, mga pagpapatotoo, mga babala, mga talata, mga aral, mga rebelasyon, mga palatandaan; at yaong dinala ng Huling Sugo na si Propeta Muhammad (ﷺ).

Badr — Isang lugar na ang layo ay humigit-kumulang sa 150 Kilometro mula sa timog ng lunsod ng Al-Madinah (Medina). Sa lugar na ito naganap ang kauna-unahang dakilang labanan sa kasaysayan ng Islâm noong kapanahunan ng Huling Propeta at Sugo na si Muhammad (ﷺ), sa pagitan ng mga mananampalataya at mga walang pananampalataya na mga Quraysh.

Bahĩrah — Ito ay isang babaing kamelyo na pinuputulan ng tainga kapag ito ay nanganak nang marami at ang gatas nito ay iniaalay sa mga idolo at walang sinuman ang pinahihintulutan na maggatas nito.

Barzakh — Ang ‘*Barzakh*’ ay isang partisyon, tabing o harang na nasa pagitan ng ‘*Buhay sa Daigdig*’ at ‘*Buhay sa Araw ng Muling Pagkabuhay.*’ Sa katunayan, lima ang yugto na madaraanan sa buhay ng isang tao: **Una**, ang buhay sa loob ng sinapupunan (o isang ligtas na lugar); **Ikalawa**, ang buhay dito sa daigdig; ang **Ikatlo**, ang buhay sa ‘*Barzakh*;’ ang **Ikaapat**, ang Buhay sa Araw ng Muling Pagkabuhay; at ang **Ikalima**, ang Buhay na Walang-Hanggan – sa ‘*Al-Jannah*’ (Hardin) o sa Impiyernong-Apoy (‘*Jahannam*’).

Ang ikatlong yugto na buhay sa ‘*Barzakh*,’ ay nagsisimula sa ‘*Oras ng Kamatayan hanggang sa dumating ang Araw ng Muling Pagkabuhay.*’ Ang lahat ng taong namatay ay naroon sa lugar na yaon ng ‘*Barzakh*.’ Naroroon sila hanggang sa dumating ang Araw na ang lahat ay Bubuhayin na Mag-uli. Ito ay isang espirituwal na daigdig, sa lugar na ito, nangingibabaw ang espirituwal nating katauhan kaysa pisikal nating katauhan.

Samantalang habang tayo ay naririto pa sa daigdig, ang pisikal nating katauhan ang siyang nangingibabaw kaysa espirituwal, at sa Araw ng Muling Pagkabuhay ay bubuhayin tayong muli at ibabalik ang ating kaluluwa sa ating pisikal na katawan, at pantay na iiral ang ating pisikal at espirituwal na katauhan, at wala na tayong kamatayan pagkatapos nito. Kung sino tayo rito sa daigdig ay yaon din tayo sa Kabilang-Buhay.

Bid`ah — Mga ginawang pagbabago sa katuruan at pananampalataya ng ‘*Deen Al-Islâm*’ nang walang pinagbabatayan.

Deen — Batas, sistema o pamamaraan ng pamumuhay. Isinalin bilang ‘*Relihiyon*,’ na kung kaya nabigyan ito ng maling pakahulugan. Sapagka’t ang salitang ‘*Deen*’ ay hindi lamang tumutukoy sa *relasyon o pakikipag-ugnayan ng tao sa Lumikha sa kanya*, kundi kasama rin sa kahulugan nito ang *relasyon o pakikipag-ugnayan ng tao sa kanyang sarili, sa kanyang kapwa at sa kanyang kapaligiran*. Samakatuwid, ito ay isang batas, sistema o pamamaraan ng pamumuhay na ipinagkaloob ng Allâh (ﷻ) para sa lahat ng mga nilalang. Ito ay isang makalangit na kaparaanan ng pamumuhay bilang Gabay (Qur’ân, *Sûratul Baqarah*, 2:38-39). Ito ang katuruan na dinala ng lahat ng mga Propeta at mga Sugo sa bawa’t henerasyon upang maging pamantayan sa pamumuhay ng tao mula sa Allâh bilang pagsasaayos ng

pamumuhay na angkop sa lahat ng larangan (Qur'ân, *Sûratul A`raf*, 7:56). Tinatawag ito sa wikang '*Arabic*' na '*Deen Al-Islam*:' '***Deen***' – na ang ibig sabihin ay batas, sistema o pamamaraan ng pamumuhay, '***Al-Islâm***' – na ang ibig sabihin ay pagsamba, pagtalima at pagsuko sa Allâh (ﷻ); at pagsunod sa Kanyang kautusan. '***Deen Al-Islâm***' – batas o pamamaraan ng pamumuhay na nababatay sa pagsamba, pagtalima at pagsuko sa Allâh (ﷻ); at pagsunod sa Kanyang kautusan.

Sa madaling salita, ang anumang batas, sistema o pamamaraan ng pamumuhay na kaiba kaysa rito, na ang ibig sabihin ay hindi nagmula sa Tagapaglikha, na tao na lamang ang gumawa at nagbalangkas; o katuruan man ng mga naunang Propeta at Sugo subalit wala na ang mga ito sa orihinal na kaanyuan, dahil sa ito ay binago at dinumihan na; na kung kaya, ang mga ganitong katuruan ay tinatawag nang '***Deen***' o '***Relihiyon***' na Gawa ng Tao – '**Man-made Religion**.' Na ang lahat ng batas o pamamaraan ng pamumuhay na umiiral sa lipunan na salungat sa '***Deen Al-Islâm***' ay tinatawag na '***Deen***' o '***Relihiyon***' na ginawa na lamang ng Tao. Samakatuwid, dalawa ang uri ng '*Deen*:' ang nagmula sa Tagapaglikha na siyang dinalang katuruan ng lahat ng mga Propeta at Sugo; at ang isa ay ang batas o uri ng pamumuhay na tao na lamang ang siyang nagbalangkas o gumawa nito, na ang ganitong panuntunan ang siyang pinili at pinaiiral ng karamihan ng mga tao sa kanilang lipunan at tunay na iniisang-tabi na lamang ang itinalaga ng Allâh (ﷻ) na para sa kanila.

At kapag ang batas na gawa ng tao ang ginagamit na panuntunan sa pamumuhay, ay lalabas na mas matalino pa ang tao kaysa sa Lumikha sa kanya, dahil sa hindi niya pagtangkilik sa "*Deen ng Allâh* (ﷻ)" bilang pamamaraan ng pamumuhay na itinalaga para sa kanya. At sa ganitong kadahilanan, minaliit mismo ng tao ang kanyang sarili at inalisan niya ito ng karapatan; dahil ipinantay niya ang batas na gawa ng tao sa batas ng Allâh (ﷻ), na isang kahiya-hiya at paghamak sa bahagi ng tao.

Dhãt — Ang pagiging Siya Mismo ng Allâh (ﷻ) sa Kanyang Sarili ayon sa Kanyang Kamaharlikaan at Kadakilaan.

Dîyah	Isang sapat na halaga, bilang kabayaran ng nakapatay sa mga kamag-anak ng napatay, sa kaso na hindi sinasadyang pagpatay; o kapag nagpatawad ang pamilya ng biktima sa kaso na pagpatay nang sadya.
Dzâlimîn	'*Dzâlimîn*' *o* '*Dzâlimûn*' – Pang-aapi sa kapwa, sumamba sa mga idolo, rebulto, mga diyus-diyusan at sa iba pa bukod sa Allâh (ﷻ); nagsagawa ng mga kasamaan, lumabag sa hangganang itinakda ng Allâh, dinaya ang mga sarili sa pamamagitan ng paggawa nila ng mga kasalanan. At ang pinakasukdulan na '*Dhulm*' (kasamaan) ay ang pagsamba sa iba bukod sa Allâh (ﷻ) o paglalagay ng katambal sa pagsamba sa Allâh (ﷻ), na tinatawag na '*Shirk.*'
Fitrah	Ang '*Fitrah*' ay tumutukoy sa pang-Islam na Monoteismo – ang dalisay na pagsuko at namumukod-tanging pagsamba sa Kaisahan ng Allâh (ﷻ). Inilagay ng Allâh (ﷻ) sa bawa't tao ang '*Fitrah*' na ito. Sinabi ni Propeta Muhammad (ﷺ), (batay sa pagkakasalin ng kahulugan): "*Ang lahat ng mga sanggol ay isinilang na nasa kalagayan ng* '*Fitrah,*' *pagkatapos ay ginawa lamang sila ng kanilang mga magulang na Kristiyano*, *Hudyo at Zoroastrianismo.*" Sa pagkakapahayag na ito, pinatutunayan na ang bawat isa ay nagtataglay ng likas na katangian sa kanyang sarili – na pagkakakilala at pagkakaalam na mayroong Nag-iisa at Tanging Tagapaglikha ayon sa tamang konsepto nito. Batid ng bawat isa sa atin ang dalisay na pagsamba sa Kaisahan ng Allâh (ﷻ). Ang '*Fitrah*' na ito ay ang likas na '*Deen*' (o Relihiyon) ng tao, na kasingkahulugan ng salitang Islâm: "*Kaya, ituon mo ang iyong mukha* (*buong sarili*) *sa tunay na* '*Deen.*' *Ang* '*Fitrah*' *ng Allâh* (ﷻ), *na sa* '*Fitrah*' *na ito ginawa Niya ang tao. Walang pagbabago sa Deen ng Allâh* (ﷻ): *ito ang matuwid na* '*Deen*,' *subalit karamihan sa mga tao ay hindi nakababatid.*" Ang Pagkakasalin ng Kahulugan, Qur'ân 30:30.
Fum	Mga halaman na ang mga buto o butil ay ginugulay, kinakain o niluluto na tulad ng trigo, bawang at iba pa.
Ghanîmah	'*Ghanîmah*' o '*Ghanâim*' (Pangmaramihan) – Mga bagay na nakuha sa panahon ng digmaan.
Hadath	*Hadath Akbar* – malaking pangyayari na naganap, na kakailanganin ang pagsasagawa ng '*ghusl*' o pagpapaligo ng buong katawan, na tulad halimbawa ng paglabas ng semilya na

sanhi ng pagtatalik, '*wet dreams*' at iba pa; ang pagkakaroon ng buwanang dalaw (o regla) ng mga kababaihan o pagdurugo na sanhi ng panganganak. '*Hadath Asghar*' – maliit na pangyayari na naganap, na kakailanganin ang pagsasagawa ng '*wudhû`*,' na tulad ng pag-ihi, pagdumi o di kaya ay paglabas ng hangin sa pribadong bahagi sa likuran.

Hadi — Isang uri ng hayop (maging ito man ay kamelyo, baka, tupa o kambing) na inaalay sa Allâh (ﷻ) ng mga nagsasagawa ng '*Hajj*.'

Hajj — Ang literal na kahulugan ng salitang '*Hajj*' ay ang magtungo sa isang lugar, subalit ang Islamikong kahulugan nito ay paglalakbay sa Makkah [ang kauna-unahang lugar na itinayo nang alang-alang sa Pagsamba sa Allâh (ﷻ), isang banal na lugar, tinatawag din itong Tahanan ng Pagsamba sa Allâh (ﷻ)], na nasa kalagayan o pagkakasuot ng '*Ihrâm*' sa mga buwan ng '*Hajj*' (ang mga buwan ng '*Shawwal*,' '*Dhul Qa`dah*' at '*Dhul Hijjah*') at pagsasagawa doon ng mga pangrelihiyon na gawain batay sa pamamaraang ipinaliwanag at isinagawa ni Propeta Muhammad (ﷺ).

Halal — Naaalinsunod sa batas, ipinahihintulot.

Hãm — Ito ay isang lalaking kamelyo na bibigyang-laya at hindi na gagamitin sa mga gawain bilang pag-aalay sa mga diyus-diyusan, kapag nakapagpanganak ito ng maraming kamelyo batay sa itinakda nilang bilang para rito.

Haram — Ipinagbabawal, labag sa batas.

Haydh — '*Al-Haydh*' – Buwanang dalaw, ito ay dugong lumalabas sa mga kababaihan, isang natural at likas na nangyayari sa takdang panahon.

Hikmah — Nakasaad ang salitang '*Hikmah*' sa iba't ibang bahagi ng Qur'ân, na kung kaya, ang mga Paham o nagtatangan ng kaalaman sa '*Tafseer*' (kapaliwanagan) ay binigyan nila ng iba't ibang pakahulugan batay sa isinasaad ng talata na kung saan ito ay matatagpuan, kaya minsan ito ay pinapakahulugan nila na '*Sunnah,*' minsan naman ay pagpapayo at minsan naman ay Qur'ân mismo ang tinutukoy nito. Kabilang sa kahulugan nito ay

ang pagiging Propeta, at pagkakaintindi sa Qur'ân at pagkakaunawa sa Relihiyon ng Allâh, at ang tunay na pagkakaintindi nito at kung paano ito nasusunod at ang pagkatakot sa Allâh, at pagiging maingat sa pagsunod at pagsamba. Kaya, ayon sa nabanggit sa '*Sûratul Baqarah*,' talata 269, ang mga Paham ng '*Tafseer*' ay marami silang pakahulugan dito. Naitala sa Aklat na '*Al-Jami`u Li-Ahkâmi Al-Qur'ân*,' Tomo III, pahina 330

Hijrah — Ang literal na kahulugan nito ay '*pangingibang-bayan.*' Ito ay ginagamit sa mga sumusunod:

1.) Ang pangingibang-bayan o '*hijrah*' ng mga Muslim mula sa bayan ng mga kaaway patungo sa ligtas na lugar dahil sa pangrelihiyon na kadahilanan;
2.) Ang mga kauna-unahang Muslim na nangibang-bayan noong kapanahunan ni Propeta Muhammad (ﷺ) mula sa Makkah patungong Abysinnia (na ngayon ay tinatawag itong Ethiopia), na pagkatapos nilang mamalagi roon ng ilang taon na mapayapa ay nagtungo sila sa Al-Madinah;
3.) Ang pangingibang-bayan ni Propeta Muhammad (ﷺ) mula sa Makkah patungong Al-Madinah;
4.) At tumutukoy din ito sa taon ng Islamikong kalendaryo, na ang pagbilang nito ay nagsimula mismo sa araw ng pangingibang-bayan ni Propeta Muhammad (ﷺ) mula sa Makkah patungong Al-Madinah.

Hudhaybiyyah — Isang kilalang lugar na ang layo ay humigit-kumulang sa 16 na kilometro mula Makkah sa daan patungong Jeddah. Sa lugar na ito naganap ang '*Dhul Hudhaybiyyah*' (ang kasunduan sa lugar ng Hudhaybiyyah), noong ika-6 na taon ng '*Hijrah*' sa pagitan ni Propeta Muhammad (ﷺ) at ng mga '*Quraysh*,' na siya at ang kanyang mga '*Sahâbah*' (kasamahan) ay hindi pahihintulutang magsagawa ng '*`Umrah*' sa taon na yaon. Dahil sa mapayapang kasunduang ito ay nagkaroon ng pagkakataon ang mga Muslim na ipalaganap ang katotohanan na naging sanhi ng pagyakap ng karamihan sa Islâm.

Ibâdah — Isinalin sa wikang Filipino na '*Pagsamba*,' subalit napakalawak ang kahulugan nito, saklaw nito ang lahat ng bagay na minamahal ng Allâh (ﷻ) at kalugud-lugod sa Kanyang paningin,

maging ito man ay sa pamamagitan ng mga pananalita o mga pagkilos, isinasagawa man ito nang lantaran o palihim. Mula sa pagsa-‘*Salâh*’ hanggang sa pagbibigay ng ‘*Zakâh*,’ pag-aayuno, pagsasagawa ng ‘*Hajj*,’ pagiging matapat sa pananalita, pagtupad sa ipinagkatiwala sa iyo; sa pagiging mabuti sa mga magulang, pamilya, asawa at mga anak; sa pagpapanatili ng mabuting ugnayan sa mga kamag-anak, pagtupad sa pangako, pag-uutos sa pagsagawa ng kabutihan at pagbabawal sa pagsagawa ng kasamaan, pakikipaglaban sa daan ng Allâh (ﷻ) laban sa mga walang pananampalataya at mapagkunwari; pagiging mabait at mapagbigay sa mga kapitbahay, mga ulila, mga mahihirap, pulubi at mga taong nangangailangan, sa mga manlalakbay, at maging sa mga hayop; pananalangin, pag-aalaala sa Allâh (ﷻ), pagbabasa ng Qur’ân at iba pang mga katulad nito – ang lahat ng mga ito ay mga uri o halimbawa ng mga ‘*Ibâdah*,’ na tanging isinasagawa nang alang-alang lamang sa Allâh (ﷻ), nang walang halong pag-iimbot at pagkukunwari, at hindi pakitang-tao lamang.

Iddah — Ang ipinag-utos ng Allâh (ﷻ) na itinakdang paghihintay na gagawin ng isang babaing hiniwalayan (diniborsiyo) o nabiyuda (namatayan ng asawa), at pagkatapos ng palugit na ito ay maaari na siyang mag-asawang muli.

Ihrâm — Dalawang pirasong kasuotan – damit o telang walang-tahi: ang pang-ibaba ay tinatawag na ‘*Izâr*,’ ibinabalot ito sa palibot ng baywang (matatakpan ang bahaging itaas ng pusod hanggang sa pababang bahagi ng lampas sa tuhod – ito ang ‘*awrah*’ ng mga kalalakihan); at ang pang-itaas naman ay tinatawag na ‘*Ridâ*`,’ na ibinabalabal sa katawan. Ang kasuotang ito ang isinusuot ng isang magsasagawa ng ‘*Hajj*’ o ‘`*Umrah*;’ at nararapat na kasama ang intensiyon sa gagawin niyang pagsusuot ng ‘*Ihrâm*.’

I ’itikaf — Ito ay ang pananatili sa loob ng ‘*Masjid*’ sa nakatakdang panahon, na kusa at sariling kagustuhan, para sa pagsasagawa ng mga ‘*Salâh*’ at mga panalangin, na pansamantalang iiwan ang mga makamundong gawain, nang sa gayon ay mapalapit sa Allâh (ﷻ).

Imân — ‘*Imân*’ o ‘*Eemân*’ – paniniwala at tamang konsepto hinggil sa Kaisahan ng Allâh (ﷻ) at sa Kanyang mga Kautusan.

Ihsân — Ang pinakamataas na antas ng mga gawa at pagsamba. Kaganapan sa pananampalataya dahil sa nagpantay sa kanyang pananaw ang mga nakikita at di-nakikita, na naitanim sa kanyang kalooban at kaisipan, na ang Allâh ay ganap na nakamasid sa kanya sa lahat ng pagkakataon, na kung kaya, ingat na ingat siya sa kanyang sarili na makagawa ng mga paglabag at pagkakasala.

Islâm — Ito ang pangalan ng '*Deen*' (na isinalin bilang Relihiyon) na ipinagkaloob ng Allâh (ﷻ) sa lahat ng mga nilikha. Ito ang ipinadala Niya sa bawa't Propeta at Sugo, sa bawa't henerasyon, sa bawa't lipi; na ang kahulugan nito ay pagpapasailalim, pagpapasakop, pagtalima, pagsuko at pagsamba sa Nag-iisang Tunay at Tanging Diyos – ang Allâh (ﷻ); at pagsunod sa Kanyang mga kautusan. Ito ang '*Deen*' ng kauna-unahang taong nilikha Niya, ang ating ninunong si Âdam (عليه السلام), at ng lahat ng mga Propetang isinugo Niya. Sa Katunayan, ang lahat ng mga isinugo ng Allâh (ﷻ) na nauna kay Propeta Muhammad (ﷺ), ay Islâm din ang kanilang pamamaraan at pamamahayag; at kumikilos din sila nang naaayon sa katuruan ng Islâm. Ito ang ginagamit nila bilang pamamaraan ng kanilang pamumuhay sa lahat ng antas, situwasyon at larangan ng kanilang buhay. Hindi lamang ito nauukol sa pakikipag-ugnayan ng tao (o nilikha) sa Lumikha sa kanya, na tinatawag nilang espirituwal na aspeto ng pamumuhay; kundi sakop din nito ang pakikipag-ugnayan ng tao sa kanyang kapwa, sa kanyang sarili at sa kanyang kapaligiran: isang kumpletong uri ng pamumuhay, na tinataglay ang batas o sistema sa lahat ng larangan ng buhay ng tao (mapaespirituwal man ito o mapamateryal), na ang Allâh (ﷻ) ang Siyang nagpanukala at naghayag nito sa Kanyang mga Sugo. '*Deen Al-Islâm,*' o Relihiyong Islâm – ang katawagang nakagawian ng tao.

Isrâ` — Ang paglalakbay sa gabi mula sa Makkah, '*Masjid Al-Harâm*' patungo sa '*Baytul Maqdis*' sa Falisteen.

Jamarah — '*Jamarah*' *o* '*Jamarat*' (pangmaramihan) – Ang tatlong nakatayong mga haliging bato, na matatagpuan sa magkakahiwalay na lugar sa Mina. Ang isa sa mga ritwal na gawain sa '*Hajj*' ay ang pagbabato sa mga nakatayong haliging ito. Ito ay isinasagawa bilang pagsunod sa ipinag-utos ni Propeta Muhammad (ﷺ). Sa lugar na ito ng Mina, isinakripisyo ni Ibrâhim (عليه السلام) ang kanyang anak na si Ismâ`îl (عليه السلام). Noong sila

ay papunta na sa lugar na kung saan niya isasaganap ang pag-aalay sa kanyang anak, nagpapakita ang ‘*Shaytân*’ sa kanilang dinaraanan at binubuyo silang huwag itong isagawa, at sa tuwing ito ay nagpapakita sa kanila ay binabato ito ni Ibrâhim (عليه السلام). Eksakto sa lugar na kung saan nagpakita ang ‘*Shaytân*’ ay matatagpuan ang tatlong nakatayong mga haliging bato; at sa buwan ng ‘*Hajj,*’ isinasagawa ang pagbabatong ito bilang paggunita sa katapatan at taimtim na pagsunod ni Ibrâhim (عليه السلام) sa mga ipinag-utos ng Allâh (سبحانه وتعالى). Batid nating sa halip na si Ismâ`îl (عليه السلام) ang naisakripisyo, ang Allâh (سبحانه وتعالى) ay nagbaba ng tupa upang ito ang maialay ni Ibrâhim (عليه السلام).

Janâbah — Ang kalagayan ng isang tao pagkatapos ng naganap na pagtatalik sa kanyang asawa, o pagkatapos na nangyari ang isang ‘*wet dream*’ o iba pa na naging sanhi ng paglabas ng semilya. Ang isang tao na nasa ganitong kalagayan ay nararapat na magsagawa ng ‘*ghusl*’ o pagpapaligo ng buong katawan, o di kaya ay ‘*tayammum*’ bilang panghalili kapag makasasama sa kanya ang humipo ng tubig o maligo.

Jannah — ‘*Al-Jannah*’ (pang-isahan), ‘*Al-Jannât*’ (pangmaramihan) – Isinaling Hardin o mga Hardin, kadalasan ay Paraiso. Ang ‘*Jannah*’ o ‘*Jannât*’ ang dakilang kabayaran at masaganang gantimpala na siyang inilaan ng Allâh sa Kanyang mga kinalugdan (`*awliyâ*`) at mga sumunod at tumalima sa Kanya. Ito ay ganap na kaligayahan na walang kakulangan at ang kaluguran doon ay magpasawalang-hanggan, na kung saan ganap ang kadalisayan doon na walang anumang kakulangan, na hindi nahahaluan ng kahit na katiting na bahid-dungis at walang makagagambala sa kadalisayan nito at walang anumang bagay ang makapag-aalis sa pagiging dalisay at malinis nito. At kung anuman ang ipinaliwanag ng Allâh na Ganap na Makapangyarihan sa Lahat at anumang ipinahayag ng Kanyang Sugo hinggil dito ay nakamamangha ng kaisipan at hindi kayang arukin nito, na nagbibigay-hiwaga sa atin nang may di-mailalarawang kagalakan sapagka’t hindi kaya ng ating mga kaisipan na maunawaan ito at hindi kayang saklawin ang pinakadakilang kasiyahan ng gayong mga biyaya.

Na kung kaya, pakinggan mo ang sinabi ng Allâh sa ‘*Hadith Al-Qûdsi*’ (Sagrado, mga salita ng Allâh na isinalaysay ng Sugo) na

ito: "***Inilaan Ko para sa Aking mga mabubuting alipin ang anumang hindi pa nakakita ng anumang mata***, ***wala pang taynga na nakarinig***, ***at kailanman ay hindi pa ito sumagi sa puso ng kahit na sinumang tao***." At sinabi ng Propeta (ﷺ), '*Bigkasin mo, kung iyong nais ang sinabi ng Allâh*: "*At walang sinumang tao ang nakababatid kung ano ang itinagong lihim para sa kanila na mga mananampalataya na pinakamatinding kaligayahan na kalugud-lugod sa mga mata, bilang gantimpala sa kanilang mga mabubuting gawa.*"' (Qur'ân 32:17)

Ang mga kagalakan sa '*Jannah*' o '*Jannât*' ay napakadakila nang lubus-lubusan at labis-labis ang kahigtan kaysa sa mga kaluguran ng mundong ito, na kung ihahambing ay manliliit nang labis sa pagiging kawalang-halaga nito.

Iniuulat ni Bukhâri mula kina Sahl ibn Sa`d as-Sa`idee na sinabi ng Sugo ng Allâh (Muhammad ﷺ): "*Ang pinaglalagyan ng tungkod* (*o* '*whip*') *sa* '*Jannah*' *ay higit na mabuti kaysa mundong ito at lahat-lahat ng tinataglay nito*." (***Fath Al-Bâri***, 6/319; *ang kumentaryo ni Imâm An-Nawawi sa Muslim*, 17/166)

Dahil sa ang pagpasok sa '*Jannah*' at kaligtasan mula sa Apoy ng Impiyerno ay batay sa kagustuhan at kapasyahan ng Allâh, ito ay isang dakilang tagumpay at napakalaking pagwawagi, na tulad ng sinasabi ng Allâh: "*Ang bawa*'*t may buhay ay matitikman ang kamatayan at sa pamamagitan nito babalik ang mga nilikha sa Allâh* (ﷻ) *na kanilang* '*Rabb*' *upang sila ay hukuman. At walang pag-aalinlangan, makakamtan ninyo ang kabayaran sa inyong mga gawain nang buo at nang walang kakulang-kulang sa Araw ng Muling Pagkabuhay. Samakatuwid, sinuman ang pinarangalan ng kanyang* '*Rabb*' *at iniligtas Niya sa Impiyerno at pinapasok Niya sa* '*Al-Jannah*;' *katiyakan, nakamtan niya ang sukdulang tagumpay na kanyang hinahangad, dahil ang buhay na makamundo ay isa lamang na mapanlinlang na kaligayahan na may hangganan*; *kung gayon, ay huwag kayong magpalinlang*." (Qur'ân 3:185)

"*Nangako ang Allâh* (ﷻ) *sa mga mananampalataya na mga kalalakihan at mga kababaihan na naniwala sa Allâh at sa Kanyang Sugo*, *ng mga Hardin na umaagos sa ilalim nito ang mga ilog at doon sila ay mananatili magpasawalang-hanggan*, *walang katapusan ang kaligayahan doon*, *at para* (*pa rin*) *sa*

kanila ay mga magagandang mansiyon sa mga Hardin ng ‘`*Adn*’ (*Eden*) *na pananatilihan nila at ang Pagmamahal ng Allâh* (ﷻ) *na higit at pinakadakila sa anumang kasiyahan na kanilang tinataglay*. *At ang pangakong ito na gantimpala sa Kabilang-Buhay ay siyang pinakadakilang tagumpay*.” (Qur’ân 9:72)

“*Yaon ang mga batas ng Allâh* (ﷻ) *na Kanyang itinalaga sa mga ulila, mga kababaihan at sa pagbabaha-bahagi ng mga mana, na nagpapatunay na ang mga batas na ito ay nagmula sa Allâh* (ﷻ) *na* ‘***`Aleem***’ *– Walang-Hanggan at Ganap na Nakaaalam, na* ‘***Hakeem***’ *– Walang-Hanggan at Ganap na Maalam. At sinuman ang susunod sa Allâh (ﷻ) at sa Kanyang Sugo, mula sa Kanyang mga alipin, hinggil sa mga isinagawa Niyang batas at iba pa, ay papapasukin Niya sa Kanyang mga* ‘*Jannât*’ *na may maraming puno at mga palasyo, na sa ilalim nito ay may umaagos na mga ilog-tabang. At sila ay mananatili roon sa lubos na kaligayahan at hindi na sila lalabas pa mula roon magpakailanman. Ang gantimpalang yaon ang siyang pinakadakilang tagumpay*.” (Qur’ân 4:13)

Jihâd — Pagpupunyagi nang alang-alang sa Allâh (ﷻ) o pakikipaglaban sa Daan ng Allâh: Pagpupunyagi upang mapanatili ang sarili sa pagsunod, sa kadalisayan, kalinisan at kabutihan; pagpupunyagi na ipalaganap ang katotohanan upang mangibabaw ang Salita ng Allâh. Pakikipaglaban sa mga kalaban ng Allâh na sumisira at humaharang sa Kanyang Daan.

Jinn — Kung ang tao ay nilikha sa alabok at ang mga anghel ay nilikha sa liwanag, ang mga ‘*Jinn*’ naman ay nilikha mula sa matinding lagablab ng apoy na walang usok. Sila ay hindi nakikita ng mga tao, mayroong mga kalalakihan sa kanila at mayroon ding mga kababaihan, may mga masasama sa kanila at mayroon ding mga mabubuti. Kabilang sa lahi ng mga ‘*Jinn*’ ay si Iblees (‘*Shaytân*’) na sumuway sa Allâh (ﷻ) – Qur’ân 18:50; na kung kaya, siya ay isinumpa ng Allâh (ﷻ). Si Iblees at ang kanyang mga tagasunod ang mga nambubuyo sa puso ng tao, na ang Allâh (ﷻ) ay nagbigay ng babala laban sa kanila na sila ang lantarang kaaway ng mga tao. Na gagawin nila ang lahat ng paraan upang maisama nila ang mga tao sa Impiyernong-Apoy, subalit ang mapupunta lamang sa Impiyerno na kasama nila ay yaong susunod sa panlilinlang ni Iblees (Satanas) at ng kanyang mga tagasunod.

Jizyah — Buwis na ipinapatupad o ipinapataw sa mga Angkan ng Kasulatan at sa ibang mga tao na pinagpahayagan ng mga naunang kasulatan (at sa iba pa na mga di-Muslim na nasasakupan ng Islâm), kapag sila ay namuhay sa ilalim ng pamumuno ng mga Muslim na kung saan ang kanilang mga kayamanan at pagmamay-ari ay nasa pangangalaga ng mga Muslim. (***Tafseeru Âyat Al-Kursi*** ni *Shaykh Muhammad Bin Sâlih Al-`Uthaymeen*, pahina 160)

Ka`bah — Isang simpleng kubikong (may anim na magkakasinglaking gilid na kuwadrado) istraktura, ang pinakauna o pinakamatandang istrakturang itinayo nang alang-alang sa pagsamba sa Allâh (﷾). Tinatawag din itong ‘*Baytullâh*’ – ang Tahanan ng Pagsamba sa Allâh (﷾).

Khâsi`in* — ‘*Al-khâsi`in’ o ‘*Al-khâsi`un*’ – ang mga tunay na mananampalataya sa Allâh (﷾), yaong mga sumunod sa Allâh (﷾) na may ganap na pagsuko at pagtalima, na hinahangad ang mga biyaya at kagandahang-loob mula sa Kanya, na may labis na pagkatakot mula sa Kanyang kaparusahan, at naniniwala sa Kanyang Pangako na ‘*Al-Jannah*’ (Hardin) at sa Kanyang babala na Impiyernong-Apoy.

Khushû` — Kadalisayan, ganap na kataimtiman at pagpapakumbaba sa pagsamba sa Allâh (﷾), na malayo sa pagpapakitang-tao o pagkukunwari.

Kufr — Ang pagtanggi sa katotohanan, ang pagtanggi sa Allâh (﷾), at sa Kanyang mga Propeta at Sugo, sa lahat ng mga Anghel, sa lahat ng mga Banal na Aklat, sa Araw ng Muling Pagkabuhay at sa ‘*Al-Qadr*’ – ang pagkakatakda ng lahat ng bagay sa tamang sukat.

Mahr — Isinalin bilang dote, na ito ay utos mula sa Allâh (﷾) na ibibigay ng lalaki sa kanyang mapapangasawang babae bilang regalo at pagpapahalaga sa kanya sa oras ng kanilang kasal at tanda ng pagmamahal. Ito ay hindi para sa mga magulang o kapatid kundi para sa babaing pakakasalan, gayunpaman, kung nais niya itong ibigay sa kanyang mga magulang o di kaya ito ay itabi niya, walang sinuman ang maaaring manghimasok dahil sa ito ay karapatan niya.

‘*Malâ`ikah*’ — Nilikha ng Allâh (ﷻ) ang mga Anghel (‘*malak*’ – pang-isahan; ‘*malâ`ikah*’ – pangmaramihan); ayon kay Propeta Muhammad (ﷺ), sila ay nilikha ng Allâh (ﷻ) mula sa Liwanag; sila ay dalisay na sumasamba sa Allâh (ﷻ) at pumupuri sa lahat ng pagkakataon. Ganap na isinasagawa ang Kanyang mga utos nang walang pagkakamali, at bilang sugo rin ng Allâh sa Kanyang mga hinirang na mga sugo at propeta mula sa mga tao. Lahat sila ay may kani-kanyang takdang tungkuling atas ng Allâh at sila ay kabilang sa mga kagalang-galang na alipin na pinararangalan ng Allâh (ﷻ). Ngunit hindi natin sila sinasamba o itinuturing na mga anak ng Allâh gaya ng pagturing ng mga walang pananampalataya na nagtatambal sa pagsamba sa Allâh bilang kasinungalingan. Si Anghel *Jibreel* (عليه السلام) ay itinuturing ng Allâh na pinakamarangal na anghel na sinugo kay Propeta Muhammad (ﷺ). Ang mga anghel ay may mga pakpak – dalawa, tatlo, apat o higit pa, si Jibreel ay may 600 pakpak. Sila ay may napakaganda at napakamarangal na anyo, wala silang kasarian, hindi sila kumakain o umiinom, at hindi napapagod o nayayamot. Sila ay naninirahan sa kalangitan at nananaog sa lupa sa atas ng Allâh (ﷻ) bilang pagtupad ng tungkulin.

Manâsik — Ang mga gawain sa ‘*Hajj*’ at ‘`*Umrah*’ na tulad halimbawa ng pagsusuot ng ‘*Ihrâm*’ – dalawang uri ng kasuotan, pang-ibaba at pang-itaas na kadalasan ay kulay puti at walang tahi; pagsasagawa ng ‘*Tawâf*’ o pag-ikot sa ‘*Ka`bah*;’ pagsasagawa ng ‘*Sa`ey*’ o paglalakad (paroon at parito) sa dalawang maliliit na bundok ng ‘*As-Safa*’ at ‘*Al-Marwah*;’ pananatili sa lugar ng ‘`*Arafat*,’ ‘*Muzdalifah*’ at ‘*Mina*;’ ‘*Ramy*’ o pagbabato sa mga ‘*Jamarat*;’ pagkatay ng ‘*Hadi*’ o pagsasakripisyo ng hayop; at iba pa.

Mash`ar Al-Harâm — (Muzdalifah) – Isang kilalang lugar na malapit sa Makkah, na kung saan ang mga ‘*Hujaj*’ o nagsasagawa ng ‘*Hajj*’ ay tumitigil at nananatili sa lugar na yaon nang magdamagan (natutulog sa lugar na yaon) o mahabang bahagi ng gabi sa ika-10 ng buwan ng ‘*Dhul Hijjah*.’

Maqâm Ibrâhîm — Ang batong tinuntungan ni Propeta Ibrâhîm (عليه السلام) habang itinatayo nila noon ng kanyang anak na si Propeta Ismâ`îl (عليه السلام) ang ‘*Ka`bah*,’ na bumakat doon ang mga bakas ng kanyang mga

paa. Ito ay matatagpuan sa ngayon, ilang agwat sa harapan ng pintuan ng ‘*Ka`bah*.’

Maytah — ‘*Al-Maytah*’ – mga hayop na hindi kinatay ayon sa batas ng Islâm. ‘*Double-dead Animal*’ – patay na hayop, at pagkatapos ay kinatay pa rin para kainin.

Mihrâb — ‘*Al-Mihrâb*’ – isang lugar na dasalan o isang pribadong silid.

Mina — Isa sa mga lugar na tinitigilan ng mga nagsasagawa ng ‘*Hajj*.’ Ang lugar na yaon ay matatagpuan sa labas ng Makkah patungong ‘`*Arafat*,’ walong kilometro mula sa Makkah at labing-anim na kilometro naman mula sa ‘`*Arafat*.’ Sa lugar na yaon isinakripisyo ni Ibrâhîm (ﷷ) ang kanyang anak na si Ismâ`îl (ﷷ), na kung saan ginugunita ng mga Muslim ang kanyang katapatan at pagiging masunurin sa Allâh (ﷻ), taun-taon sa buwan ng ‘*Hajj*.’

Mi`raj — Ang pag-akyat sa kalangitan, mula sa ‘*Baytul Maqdis*’ sa Falisteen patungo sa ikapitong kalangitan.

Muhâjireen — Ang sinuman sa mga naunang Muslim na nangibang-bayan mula sa alinmang lugar patungong Al-Madinah, noong kapanahunan ni Propeta Muhammad (ﷺ) bago nasakop ang Makkah; kabilang din sa kahulugan nito ang isa na nangibang-bayan nang alang-alang sa Allâh (ﷻ), at ang isa na tinalikuran ang lahat ng bagay na ipinagbawal ng Allâh (ﷻ).

Mujrimûn — Mga kriminal, mga masasama, mga makasalanan, mga tumanggi sa Kaisahan ng Allâh, mga sumamba ng iba bukod sa Allâh o naglagay ng katambal sa pagsamba sa Allâh.

Murtad — Lumabas sa katuruan ng Islâm o di kaya ay tinanggihan ang ilang bahagi ng Islâm, na ito ay kanyang idineklara nang hayagan.

Mushrikûn — ‘***Mushrikin***’ **o** ‘***Mushrikûn***’ **(**mga kababaihan at kalalakihan), ‘***Mushrik***’ (isang lalaki), ‘***Mushrikah***’ (isang babae), ‘***Mushrikât***’ (mga kababaihan) – ang nakagawa ng pagkakasala na ‘***Shirk***;’ naglagay ng katambal sa pagsamba sa Allâh (ﷻ); sumamba sa mga idolo, santo, rebulto, imahen, mga diyus-diyusan, mga inanyuang bagay, mga tao, mga propeta at iba pa;

mga pagano; hindi naniwala sa Kaisahan ng Allâh (ﷻ) at sa Kanyang Sugong si Propeta Muhammad (ﷺ). Lahat ng mga nagsagawa ng '***Shirk***,' na namatay nang hindi nakapagsisi at hindi itinuwid ang mga sarili mula sa mga '*dhulm*' (sukdulang kasamaan) na ito, ay mananatili sa Impiyernong-Apoy magpasawalang-hanggan.

Muslim Sinuman ang naniwala sa mensaheng dinala ng Propeta o Sugo, sa kapanahunang siya ay nasasakupan ng Propeta o Sugong yaon, na ang ibig sabihin ay naniwala siya at gumawa ng kabutihan, na isinuko niya ang kanyang buong sarili sa kagustuhan ng Allâh (ﷻ), na ang Allâh (ﷻ) lamang ang bukod-tangi niyang sinamba at pinaglingkuran at hindi siya naglagay ng katambal sa pagsamba sa Kanya (Allâh ﷻ), at sinunod niya ang Sugong ipinadala sa kanila sa kanyang kapanahunan – ang taong gagawa o gumawa nito ay tatawaging isang '*Muslim*.' Ito ang talagang kahulugan ng salitang '*Muslim*' – *isinuko ang buong sarili sa Allâh ﷻ at gumawa ng kabutihan.*

Hindi tao ang siyang nagpangalan nito, kundi ang Nag-iisang Tagapaglikha, ang Allâh (ﷻ) Mismo ang Siyang nagbigay ng katawagan na '*Muslim*' sa lahat ng mga mananampalataya, kahit na noong una pa man, batay sa pagkakasaad ng huling Aklat na Qur'ân: "*Walang iba kundi Siya* (*Allâh* ﷻ) *ang nagpangalan sa inyo na mga Muslim noon at sa* (*Qur'ân*) *na ito*, *upang ang Sugo* (*na si Muhammad* ﷺ) *ang maging saksi sa inyo at kayo* (*naman*) *ay maging mga saksi sa sangkatauhan!*" (Ang pagkakasalin ng kahulugan, Qur'ân 22:78).

Sa madaling salita, ang lahat ng sumunod sa mga naunang Propeta at Sugo ay tinatawag na mga '*Muslim*,' maging ang mga Propeta at Sugo ay '*Muslim*' din ang katawagan sa kanila. Samakatuwid, ang salitang '*Muslim*' ay hindi lamang patungkol sa henerasyon sa ngayon; kundi ito ay patungkol din sa lahat ng naunang mga taong sumunod sa kani-kanilang mga Propeta at Sugo sa kani-kanilang kapanahunan. Ang salitang '*Muslim*' ay hindi maaaring itawag sa mga hindi nagsa-'*Salâh*' (na Muslim lang sa salita) at hindi talaga sumusunod sa kautusan ng Allâh (ﷻ) at sa katuruang dinala ng Kanyang Sugo.

Hindi dahil sa '*Muslim*' ang mga magulang nila ay '*Muslim*' na silang matatawag, gayong gumagawa naman sila ng kasamaan at

lumalabag sa katuruan --- hindi! Upang maging ‘*Muslim*’ ang isang tao, ay isasagawa niya ito at ipamumuhay. Isusuko niya ang kanyang buong sarili sa kagustuhan ng Allâh (ﷻ) (na ang ibig sabihin ay maniniwala siya sa Tunay na ‘*Deen*’) at gagawa siya ng mga kabutihan – ito ang ganap na kaligtasan.

Muttaqûn — ‘*Al-Muttaqûn*’ o ‘*Al-Muttaqin*’ – mga taong matatapat, relihiyoso/relihiyosa, na kinatatakutan nang labis ang Allâh (ﷻ) sa pamamagitan ng pag-iwas sa lahat ng uri ng mga kasalanan at masasamang gawain na Kanyang ipinagbawal, at labis-labis na minamahal ang Allâh (ﷻ) sa pamamagitan ng paggawa sa lahat ng mga uri ng kabutihan na Kanyang ipinag-utos.

Nâr — ‘*An-Nâr*’ – Ang Apoy ng Impiyerno: Ang Impiyerno ay siyang tirahan na inihanda ng Allâh para sa mga yaong di-naniwala sa Kanya, yaong mga naghimagsik laban sa Kanyang mga batas at di-naniwala sa Kanyang mga Sugo. Ito ang parusa para sa Kanyang mga kaaway, ang bilangguan para sa mga mapaggawa ng kasamaan. Ito ang sukdulang kahihiyan at lubusang pagkatalo, wala nang hihigit pa sa kasidhian ng kaparusahan kaysa rito: “*O Allâh na aming* ‘*Rabb!*’ *Iligtas Mo kami sa Impiyerno sapagka*’*t ang sinuman na ipasok Mo sa Impiyerno dahil sa kanyang pagkakasala ay katiyakan na ipinahiya at ipinahamak Mo, at walang sinuman ang makapagliligtas sa mga makasalanan at masasama mula sa kaparusahan sa Araw ng Muling Pagkabuhay bukod sa Iyo*.” (Qur’ân 3:192)

“*Hindi ba batid ng mga mapagkunwari na yaon, na ang patutunguhan ng sinumang kumakalaban sa Allâh* (ﷻ) *at sa Kanyang Sugo ay Impiyernong-Apoy, na ang para sa kanila ay walang-hanggang parusa roon, at ito ang matinding pagkapahamak, at kabilang sa pakikipaglaban sa Allâh at sa Kanyang Sugo ay ang paninira sa Sugo ng Allâh sa pamamagitan ng pag-aalipusta at paninira* (*pangalagaan nawa tayo ng Allâh* ﷻ *sa mga ganitong gawain*). ” (Qur’ân 9:63)

“….*Sabihin mo, O Muhammad* (ﷺ): “*Ang tunay na talunan ay ang mga yaong naging talunan ang kanilang mga sarili at ang kanilang mga pamilya sa Araw ng Muling Pagkabuhay, dahil sa kanilang panlilinlang at pagliligaw sa kanila sa daigdig mula sa tamang paniniwala. At dapat mong mabatid na ang pagkatalo nila na mga walang pananampalataya at sumasamba ng iba*

bukod sa Allâh sa kanilang mga sarili at sa kanilang mga pamilya sa Araw ng Muling Pagkabuhay ay ito ang malinaw na pagkatalo!" (Qur'ân 39:15)

Paanong ang Impiyerno ay kaiba kaysa sa aming paglalarawan, samantalang ito ay puno ng lubusang di-mailalarawang kasindak-sindak na mga kaparusahan, kasakitan at kapighatian? Ito ay walang-hanggan at ang mga maninirahan dito ay mananatili roon magpakailan pa man. Isinumpa sila ng Allâh at ang kanilang paglalagyan sa Apoy:

"*...Katiyakan, ang Impiyerno ay napakasama na patutunguhan at pamamalagian*." (Qur'ân 25:66); "*...Subalit ang mga lumampas sa hangganang itinakda ng Allâh* (ﷻ) *sa pamamagitan ng di-paniniwala at mga pagkakasala, ay para sa kanila ang pinakamasamang patutunguhan, na ito ay Impiyerno na roon sila ay parurusahan na napalilibutan sila ng apoy sa lahat ng dako, na kung kaya, napakasamang higaan ang kanilang kalalagyan. Ang parusang ito ay tubig na napakainit, at nana na tumatagas mula sa katawan ng mga nasa Impiyerno, na kung kaya, iinumin nila at lalasapin nila ito, at mayroon pang iba't ibang uri ng parusa para sa kanila na kahawig din nito*." (Qur'ân 38:55-58)

"*Katiyakan, yaong mga tumanggi sa anumang ipinahayag ng Allâh* (ﷻ) *na Kanyang mga talata at Rebelasyon bilang Kanyang Aklat, at sa mga katibayan at mga palatandaan; walang pag-aalinlangan, ipapasok Namin sila sa Impiyerno, na malalasap nila ang tindi ng lagablab nito, at sa tuwing masusunog ang kanilang mga balat ay papalitan Namin ito ng panibagong mga balat, nang sa gayon ay patuloy nilang malasap ang kaparusahan para sa kanila at ang kasidhian nito. Katiyakan, ang Allâh* (ﷻ) *ang Siyang* '***`Azeez***' *– Kataas-Taasan at Punong-Puno ng Karangalan na Ganap na Makapangyarihan at walang sinuman ang makapipigil sa Kanya, na* '***Hakeem***' *– Ganap na Maalam sa Kanyang pangangasiwa at paghahatol*." (Qur'ân 4:56)

"*Katiyakan, yaong mga inililihim nila kung ano ang ipinahayag ng Allâh* (ﷻ) *na nasa Kanyang mga Aklat hinggil sa katangian ni Propeta Muhammad* (ﷺ) *at iba pang katotohanan, at nagsusumigasig na ipagbili nila ito bilang kapalit sa napakaliit*

na halaga ng makamundong bagay sa pamamagitan ng paglihim nito --- wala silang kinakain at ikinabubuhay kapalit ng kanilang paglihim ng katotohanan kundi ***Impiyernong-Apoy na kukulo sa kanilang mga bituka****, at hindi makikipag-usap sa kanila ang Allâh* (ﷻ) *sa Araw ng Muling Pagkabuhay dahil sa Kanyang poot at pagkamuhi sa kanila, at hindi sila lilinisin ng Allâh* (ﷻ) *mula sa dungis ng kanilang pagkakasala at pagtanggi, ang para sa kanila ay masidhing kaparusahan. Sila na mga nagtangan ng ganitong pag-uugali --- ipinagpalit nila ang Patnubay sa pagkaligaw at ang Kapatawaran sa kaparusahan ng Allâh.* ***Napakalakas ng kanilang loob na harapin ang Impiyerno*** *sa pamamagitan ng kanilang masasamang gawa.* ***Namamangha ang Allâh*** (ﷻ) ***sa katapangan ng kanilang paglabag****. Di ba kayong mga tao ay nararapat ding magulat sa kanilang katapangan at sa matinding kaparusahang kanilang iindahin sa Impiyerno? Kaya't ito ang mga salita ng Allâh* (ﷻ) *bilang pag-aalipusta at paghamak sa kanila. Ang kaparusahang yaon ang naging karapat-dapat sa kanila, dahil nang nagpadala ang Allâh* (ﷻ) *ng mga Aklat para sa Kanyang mga Sugo, na nagsasaad ng malinaw na katotohanan, ay tumanggi pa rin sila pagkatapos nito. At katiyakan, yaong mga hindi nagkasundo hinggil sa Aklat, na ang ibang bahagi ay pinaniwalaan nila at ang ibang bahagi naman ay tinanggihan nila, ay nasa matinding pagtatalo sa isa't isa at di-pagkakasundo na malayo mula sa patnubay at katotohanan*." (Qur'ân 2:174-176)

"*Sa harapan niya na walang pananampalataya ay Impiyerno na siya ay doon parurusahan, at* ***paiinumin ng kumukulong nana at dugo na lumalabas mula sa katawan ng mga nasa Impiyerno****.* ***Pinipilit ng mapagmataas na lunukin ang kumukulong nana at dugo at iba pa na mula sa mga katawan ng nasa Impiyerno nang paulit-ulit****,* ***subalit magkakaroon siya ng masidhing kahirapan na lunukin ito dahil sa rumi****,* ***init at pait nito****, at darating sa kanya ang napakahirap na kaparusahan na iba't ibang uri at maging sa buong bahagi ng kanyang katawan, na siya ay hindi mamamatay upang makapagpahinga, at para pa rin sa kanya pagkatapos ng parusang ito ay isa pang muli na masidhing kaparusahan at ito ay magpapatuloy magpasawalang-hanggan*." (Qur'ân 14:16-17)

Sasabihin sa kanila na mga masasama bilang pag-aalipusta sa kanila: "*Ito ang Impiyerno na hindi pinaniwalaan ng mga masasama at kanilang tinanggihan noong sila ay nasa daigdig*: *sila ay magsasalit-salitan mula sa parusa sa pagitan ng naglalagablab na Apoy at* ***sa pagpapainom sa kanila ng napakasidhing kumukulong inumin**, **na magkakaputul-putol ang kanilang mga bituka dahil sa sidhi ng init nito***." (Qur'ân 55:43-44) [Naitala sa Aklat na '*Paradise and Hell in the Light of the Qur'ân and Sunnah*,' ni Dr. `Umar S. Al-Ashgar, pahina 25-26, na may karagdagan pang mga talata ng Qur'ân]

Qadr, *Layl*

'*Laylatul Qadr*' – Ang gabi ng '*Al-Qadr*' ay tumutukoy sa pinakadakilang gabi, pinili, pinarangalan at katangi-tanging gabi mula sa buwan ng Ramadhan. Ang gabi ng '*Al-Qadr*' ay higit pa kaysa sa isang libong buwan – (ang pagsamba sa Allâh ﷿ sa gabing yaon ay higit pa ang katumbas kaysa sa isang libong buwan ng pagsamba sa Kanya – mga 83 taon at 4 na buwan). Sa gabing yaon ay bumaba ang mga anghel at ang '*Ruh*' (si Anghel Jibril ﵇) sa kapahintulutan ng Allâh (﷿) kasama ang lahat ng mga kapasiyahan sa taong ('*year*') yaon.

Qiblah

Ang dako o direksiyon na kung saan humaharap ang mga Muslim sa tuwing sila ay magsasagawa ng '*Salâh*.'

Qisâs

'*Al-Qisâs*,' ang paglapat ng sapat na kaparusahan sa pumatay nang sadya, sa kondisyong ito ay magkakaparehas: ang malayang tao para sa kapuwa niya malaya, ang alipin para sa alipin, ang kababaihan para sa kababaihan. (mangyari lamang na tingnan ang karagdagang paliwanag sa Qur'ân 5:32, 45)

Rabb

Ang salitang '*Ar-Rabb*' ay isa sa mga katangian ng Allâh (﷿), at ito talaga ang aktuwal na salitang ginamit sa Dakilang Qur'ân. Magkagayunpaman, sa lengguwaheng Filipino, walang angkop na salita ang maaaring itumbas upang maging kasingkahulugan ng salitang '*Rabb*.' Ito ay mangangailangan pa ng lubos na pagpapaliwanag upang maunawaan ito at di-mabigyan ng limitadong kahulugan. Ang ibig sabihin nito: ang Allâh (﷿), Siya ang Nag-iisa at Bukod-Tanging Diyos na Tagapaglikha ng lahat ng mga nilalang, ng mga kalangitan at kalupaan, at ang lahat ng nasa pagitan ng mga ito, Siya ang Nagmamay-ari ng lahat, ang Hari, ang Pinakamakapangyarihan, ang

Tagapamahala, ang Tagapangalaga, ang Tagapagkaloob, ang Tagapagpanatili, ang Tagapagtustos, ang Tagapagtatag, ang Pinakamapagmahal, ang Tagapagbigay ng kasiguruhan at iba pa. Kung kaya, hindi makatarungang isalin lamang ito sa salitang '*Panginoon*' o '*Lord* ' dahil sa mag-iiba ang kahulugan nito, na nagiging sanhi tuloy ng pagsamba ng ibang tao sa hindi talagang tunay na dapat sambahin. Kaya't iminumungkahi sa lahat na panatilihin ito sa orihinal nitong salita.

Raka`h* — Ang '*Salâh*' (o pagdarasal) ng mga Muslim ay binubuo ng mga '*Raka`t.' Sa Singgular o Pang-isahan, ito ay tinatawag na '*Raka`h*'– isang yunit ng '*Salâh*' na binubuo ng isang pagtayo, isang pagyuko, at dalawang pagpapatirapa at isang pag-upo sa pagitan nito.

Sahâbah — Ang mga taong nakaharap at nakasama ni Propeta Muhammad (ﷺ), sumunod at naniwala sa kanya at namatay bilang mga mananampalataya.

Sã-`i-bah — Ito ay isang babaing kamelyo na malayang pinakakawalan sa pastulan na inilalaan para sa pag-aalay sa mga idolo, at hindi ito pinahihintulutan na magpasan o magkarga ng kahit na ano.

Salâh — Ang salitang '*Arabic*' na '*Salâh*' (na isinalin sa wikang Filipino na *Pagdarasal*), sa literal na kahulugan nito ay '*panalangin*' o '*paghingi ng kahilingan.*' Ang Islamikong kahulugan nito ay ang pagsamba at pagluwalhati sa Allâh (ﷻ) sa pamamagitan ng partikular na mga salita at mga pagkilos, na nagsisimula sa pagsabi ng '*Takbîr*' – '*Allâhu Akbar*' (Ang Allâh ang Pinakadakila) at nagtatapos sa pamamagitan ng pagsabi ng '*Taslîm*' – na ito ay '*As-salâmu `alaykum wa rahmatullâhi wa barakâtuh*.' (ang kapayapaan, habag at mga biyaya ng Allâh ay sumainyo). Ang mga pagsa-'*Salâh*' na ito ay para lamang sa Allâh (ﷻ), na tanging ang Allâh (ﷻ) lamang ang Siyang may karapatan sa mga panalangin, na ang hangarin ay upang Luwalhatiin Siya. Ang lahat ng ating mga ginagawa ay para lamang sa Kanya: ang pag-aalay o pagsasakripisyo ay nararapat na gawin lamang para sa Pangalan ng Allâh, ang kawanggawa na ginagawa natin ay para lamang sa kaluguran ng Allâh (ﷻ), at ang pagpupunyagi o pakikipaglaban sa Daan ng Allâh (ﷻ) ay para lamang sa '*Deen*' ng Allâh (ﷻ).

Salâtul Khawf — Isang uri ng '*Salâh*' na isinasagawa sa oras ng labanan o pagkatakot.

(ﷺ) — *Sal-lal-lâ-hu `a-lay-hi wa sal-lam*: Ang '*Salâh*' at '*Salâm*' ng Allâh (ﷻ) sa Kanyang Propetang si Muhammad (ﷺ) – ang '*Salâh*' ng Allâh (ﷻ) para kay Propeta Muhammad (ﷺ) ay ang Pagpuri Niya sa Propeta sa mga anghel na malalapit sa Kanya; na Siya, ang Allâh (ﷻ) ang Kataas-taasan, ay nasa ibabaw ng Kanyang `*Arsh* (ang Trono ng Allâh na angkop sa Kanyang Kamaharlikaan), na nasa itaas ng ikapitong kalangitan. At gayundin ang mga anghel, siya (ﷺ) – ang Propeta ay pinupuri rin ng mga ito. At ang hinggil naman sa '*Salâm*' ng Allâh (ﷻ) ay ang Kanyang pangangalaga sa Propeta (ﷺ) mula sa kakulangan at anumang uri ng kasamaan. At kapag sinabi ng isang Muslim na (ﷺ) (*Sal-lal-lâ-hu `a-lay-hi wa sal-lam*), hinihiling niya sa Allâh (ﷻ) na ipagkaloob ang Kanyang Pagpuri at Katiwasayan kay Propeta Muhammad (ﷺ).

Shahid — Namatay nang alang-alang sa Allâh (ﷻ).

Shaytân — Satanas, pangmaramihan: *Shayâtin* – mga satanas. Si Iblîs ang pinakapinuno ng mga satanas, na siya ay mula sa lahi ng mga Jinn (Qur'ân 18:50).

Shirk — Ang paglalagay ng katambal sa pagsamba sa Allâh (ﷻ) o paglalagay ng mga dakilang katangian sa iba bukod sa Allâh (ﷻ), gayong ang mga dakilang katangiang ito ay nauukol lamang sa Allâh (ﷻ). Sumamba sa mga idolo, santo, rebulto, imahen, mga diyus-diyusan, mga inanyuang bagay, mga tao, mga propeta at iba pa; mga pagano; nagturing na ang Allâh (ﷻ) ay mayroong anak, o kabilang sa tatlong persona, o may asawa; gumamit ng agimat, naniwala sa mga pamahiin, nagsagawa ng '*magic*' o salamangka, naniwala sa manghuhula, '*horoscope*,' guhit ng palad, '*chain letters*,' naniniwala na ang galaw ng mga bituin ay may kinalaman o nakakaapekto sa buhay ng tao at iba pa na mga katulad nito.

Nag-alay ng pagkain sa mga diyus-diyusan, rebulto, santo at iba pa na mga katulad nito – ang tinatawag na pag-aatang. Gumagamit ng tagapamagitan na tulad ng: pangungumpisal; o di kaya ay pinapadaan sa mga rebulto, santo, o imahen, o sa mga patay, ang mga kahilingan o panalangin; o di kaya ay kapag

	nagdarasal sinasabi sa duluhan ng panalangin na, sa pamamagitan o pangalan ni ganito o ganoon na aming tagapagligtas.
	Paniniwala na ang pinagmumulan ng kapangyarihan, kapinsalaan, kagandahang-loob at mga biyaya ay mula sa iba bukod sa Allâh (سبحانه وتعالى). Lahat ng mga nagsagawa ng ‘*Shirk*,’ na namatay nang hindi nakapagsisi at hindi itinuwid ang mga sarili mula sa mga ‘*dhulm*’ (sukdulang kasamaan) na ito, ay mananatili sa Impiyernong-Apoy magpasawalang-hanggan.
Sihr	Tumutukoy ito sa lahat ng mga sangay ng madyik (mahika), kasama rito ang pagsasalamangka, panggagayuma, pangkukulam, panghuhula at iba pa na mga kauri nito.
(سبحانه وتعالى)	‘*Sub-hâ-na-hu wa ta*’*âla*’– Luwalhati sa Allâh (سبحانه وتعالى) ang Ligtas sa lahat ng mga di-kaganapan o anumang kakulangan, at ang Kataas-Taasan.
Sujud	‘*As-Sujud*’ – isang kaayusang nakapatirapa, na ang noo, ilong, mga palad ng dalawang kamay, ang mga tuhod at ang mga daliri ng dalawang paa ay nakalapat sa lapag.
Sunnah	Mga naaalinsunod na pamamaraan o mga pamamaraan, mga pag-aatas, mga sinang-ayunan, mga uri ng pagsamba at mga pananalita ni Propeta Muhammad (ﷺ) na naging pamantayan ng mga Muslim sa pagsunod.
Tabâraka wa Ta`ala	Ang Kabanal-Banalan at ang Kataas-Taasan.
Talbîyah	“*Lab-bay-kal lâ-hum-ma lab-bayk! Lab-bay-ka lâ sha-ree-ka laka lab-bayk. In-nal ham-da wan-ni`mata, laka wal mulk, lâ sha-ree-ka lak.*” Ang pagkakasalin ng kahulugan: “*Narito ako bilang pagtugon sa ipinag-utos Mo, O Allâh*; *Narito ako bilang pagtugon sa Iyong panawagan at Narito ako na hindi nagtatambal sa pagsamba ng sinuman sa Iyo, naririto ako*; *katiyakan ang pagpupuri, ang biyaya at ang kaharian ay sa Iyo lamang*; *at wala Kang katambal sa pagsamba sa Iyo*.”
Tâghût	Saklaw nito ang malawak na kahulugan: Ito ay tumutukoy sa sinumang sinamba bukod sa Tunay na Tagapaglikha (Allâh سبحانه وتعالى),

lahat ng mga huwad na sinamba. Maaaring ito ay si satanas, mga demonyo, mga idolo, mga bato, araw, mga bituin, mga tao, na sinamba nang mali at itinuring na '*tâghût*.' Gayundin ang mga santo, mga libingan, mga pinuno, at mga kilalang tao na mga nasamba nang mali at nasunod nang mali, subalit ang sinumang hindi tinanggap na siya ay sambahin ay hindi kabilang sa '*tâghût*.'

Tahajjûd — Isang uri ng '*Salâh* na hindi obligado na isinasagawa pagkatapos ng '*Salâtul `Ishâ`*' hanggang bago mag-'*Salâtul Fajr*.' Bagama't hindi ito obligado sa mga Muslim subalit marami itong maidudulot na kabutihan na pang-ispirituwal at pangkatawan.

Tayammum — Ang panghalili kapag walang tubig at nais magsagawa ng '*wudhû`*' o paghuhugas, o may mas mahalagang paggagamitan ang tubig dahil sa limitado lamang ang '*supply*,' o di kaya ay makasasama ang paggamit ng tubig dahil sa may sakit o iba pang kadahilanan. Ang isang pamamaraan ng pagsasagawa nito ay idadampi ang mga palad (ng kamay) sa alikabok o di kaya ay sa malinis na lupa o buhangin, at pagkatapos ay hihipan ang mga alikabok nito at ipapadaan o ipapahid ang mga ito sa mukha, at pagkatapos ay sa magkabilang likuran ng palad.

`Uhud* — Isa sa mga kilalang bundok sa Al-Madinah, na kung saan sa paanan ng bundok na ito naganap ang dakilang labanan sa kasaysayan ng Islâm noong kapanahunan ni Propeta Muhammad (ﷺ). Ang labanang ito ay tinawag na '*Ghazwah `Uhud' – ang Labanan sa `Uhud.

`Umrah* — Ang paglalakbay patungong Makkah – ang banal na lugar, upang isagawa ang '*Tawâf*' o pag-ikot sa paligid ng '*Ka`bah' at pagsasagawa ng '*Sa`ey*' o paglalakad (paroon at parito) sa dalawang maliliit na mga bundok ng '*As-Safa*' at '*Al-Marwah*.' Ito ay isinasagawa sa anumang oras sa buong taon. Ang '*`Umrah*' ay tinatawag ding '*Lesser Pilgrimage*' sa wikang Inggles.

Wasîlah — Ito ay isang babaing kamelyo na pinakawalan para sa mga idolo dahil sa nanganak ito ng dalawang magkakasunod na panganganak na babaing kamelyo

Wudhû` — Paghuhugas o paglilinis sa pamamagitan ng tubig, na huhugasan ang mukha at mga kamay hanggang mga siko, papahiran ang ulo at mga tainga ng mga basang daliri, at huhugasan ang mga paa pati ang mga pagitan ng mga daliri nito, hanggang mga bukung-bukong para sa layunin na magsasagawa ng '*Salâh*' o di kaya ay '*Tawâf*' sa '*Ka`bah*' o anumang kadahilanan maliban dito.

Zakâh — Sa Islamikong kahulugan, ang '*Zakâh*' ay karapatan ng Allâh (ﷻ) sa kayamanan ng mga Muslim. At kung sa pang-agham na wika naman, ito ay may dalawang kahulugan. Kapwa ito nangangahulugan ng pagpapakadalisay at pagpapaunlad.

Pagpapakadalisay, sapagka't ang ating mga kayamanan ay nililinis sa pamamagitan ng paglalaan ng bahagi nito para sa mga dukha at sa mga nangangailangang itinakda ng Islâm. Pagpapaunlad, sapagka't ang kahalintulad nito ay ang pagtagpas sa sanga ng halaman na nagiging sanhi ng pag-usbong ng panibagong mga sanga upang ito ay lalong yumabong, sa kapahintulutan ng Allâh (ﷻ), ang Kataas-taasan at Malaya mula sa lahat ng di-kaganapan at sa anumang kakulangan.